

Lezen: 2 Korintiërs 6:14-18

Preek 5 (van 7) over relaties: gemengde relaties

Lieve mensen, vroeger – en misschien nog wel – was dit een bekend spreekwoord:

Slide 2 geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen

Ik wil graag dat je daar in twee- of drietalen even over in gesprek gaat voor 2 minuten.

...

In de verzuilde samenleving van de vorige eeuw en daarvoor. Daarin was het voor veel mensen helder. Een andere zuil, een andere kerk. Of iemand die niet gelooft. Daar ga je geen verkering aan vragen. Daar ging je ook vrijwel niet mee om! Dat gold trouwens over en weer.

Tegenwoordig is dat veel onduidelijker. De kerken zijn kleiner geworden, dus het aantal potentiële partners ook. En ieder van ons beweegt zich veel meer en veel gemakkelijker in de seculiere wereld. Wat je er ook van vindt, dat is een feit. En dus zie je veel meer gemengde verkeringen en ook huwelijken ontstaan. Nou, daarover gaat het vanochtend.

Slide Wat is een gemengde relatie

Afgelopen dinsdag zat Nasrdin Dchar bij Eva Jinek. Hij vertelde daar over zijn nieuwe solovoorstelling. Die voorstelling gaat over ... gemengde relaties. Vooral over zijn eigen huwelijk. Hij is als Marrokaan en Moslim getrouwd met een Nederlandse vrouw met Indische roots. En dan heb je twee dingen. Het *geloof* dat verschillend is. En de *cultuur* die verschilt. Met gemengde relaties wordt in over het algemeen vooral dat laatste bedoeld. Als een zwarte man met een witte vrouw trouwt. Of een Syrische vrouw met een Nederlandse man. Dan is dat een gemengde relatie.

Als het in de kerk over gemengde relaties gaat. Dan bedoelen we vaak juist het eerste: dat het *geloof* verschillend is. Het gaat dus niet over Glody en Laura, of Trees en Henk, of Sinthia en Manfred. Nou, misschien ook wel over hen, maar *niet* omdat ze van culturele achtergrond verschillen. Het gaat dus om verschil in geloof.

Maar dan is de vraag: is eigenlijk niet *elke* relatie een gemengde relatie? Kijk, bij sommigen is het aan de buitenkant te zien. Als je trouwt met iemand die niet in God gelooft. En die dat ook aangeeft bij het trouwen in de kerk bijvoorbeeld. Of bij de doop van kinderen. Die de vastgestelde vragen niet zomaar wil beantwoorden. Kijk, dan is het aan de buitenkant duidelijk.

Maar ieder mens is uniek. Dat vieren we in de kerk. En dat benadrukken we ook bij iedere doop. Ieder mens is uniek. Met eigen gevoelens, een eigen geloofstaal. Een unieke beleving van de relatie met de Heer. En dat is prachtig. Je relatie met een ander verrijkt je eigen band met de Heer. Je deelt het leven met iemand die in sommige opzichten heel anders is dan jij. En zo leer je ook kijken door de ogen van de ander. Dat is als je een vaste relatie hebt. Maar het geldt ook voor alle andere relaties in de gemeente. Samen zijn we een veelkleurig palet van beleving, emoties, intelligentie en geloofstalen. Jouw geloof is jouw individuele geloof. Je kunt hetzelfde belijden. Maar dat betekent nog niet dat je hetzelfde beleeft. De ander in de relatie is anders dan jij. Iedere relatie is qua geloof een gemengde relatie.

En dan is er ook nog eens de ontwikkeling door de tijd heen. In verschillende fases krijg je andere ervaringen met God. En met geloven. Door omstandigheden kan je Godsbeeld aan het schuiven gaan. En het is nooit zo dat dat bij iedereen hetzelfde is. Het verschilt in tempo, intensiteit en richting. Sommigen raken hun geloof zelfs kwijt onderweg. Of maken een juist een diepgaande bekering mee. Echt: iedere relatie is qua geloof een gemengde relatie. Je denkt en voelt nooit helemaal hetzelfde.

Nou kun je denken: *hè, wat flauw. Want daar gaat het toch niet om?* Maar ik bedoel het echt niet flauw en denk ook dat het er wel om gaat. Omdat we naar gemengde relaties veel te oppervlakkig kijken. Ik chargeer, maar dit is wat ik veel hoor over ouders: – en begrijp me goed hè, bij mij gaat dat ook niet goed – dan komt je dochter of je zoon thuis met de mededeling: ik heb verkering. En dat dan de enige vraag die we kunnen stellen is: gelooft hij? Of: is zij christen? Of oppervlakkiger nog: is hij of zij lid van de kerk? En vaak komen we niet verder. Alsof het dan goed zit. Als het antwoord bevestigend is. En alsof het anders helemaal fout is.

Gaat het niet om iets heel anders? Als je zoon, als je dochter een relatie zoekt. Of jij zelf. Gaat het niet om iets heel anders? Houding is toch veel belangrijker dan overtuiging? En inhoud is toch veel belangrijker dan waar je bij hoort? Hoe kijkt die jongen naar je dochter? Heeft hij alles voor haar over? Ook als zijn geloof heel anders is dan dat van haar? En hoe gaat dat meisje met je zoon om? Delen ze de dingen? Zijn ze in gesprek? En jullie als ouders? Peilt het gesprek af en toe wat dieper? Als je er van uit gaat dat ieders geloof uniek en eigen is. En ook nog eens aan verandering onderhevig. Dan is het veel belangrijker om de toewijding van je toekomstige partner te peilen. Dan zijn of haar mening. Is de ander bereid zijn of haar ego af te leggen. Laat hij of zij zich in het hart raken? Is er echt diepgaande verbinding. Dat zijn belangrijke issues.

Maar het geloof dan? Is dat dan niet belangrijk? Dat is toch wat je ten diepste beweegt? Daar moeten toch ergens raakpunten zijn? Het is voor een gelovige toch beter om niet op Tinder te zoeken, maar wel op Funky Fish? Daar zegt de Bijbel toch wel wat over? We hebben het zojuist gelezen!

Dat klopt: laten we daar dan eens naar gaan kijken.

Slide De moeite van een gemengde relatie

Loop niet in hetzelfde span met ongelovigen. Dat is de zin waarmee onze lezing begon. En dan volgen er allerlei tegenstellingen. Gerechtigheid tegenover wetteloosheid. Licht en duisternis. Christus en de duivel. Nog een keer gelovige – ongelovige. Tempel van God en afgoden. Daarna zeer sterk: zonder je af van ongelovigen. Raak niets aan dat onrein is.

Paulus spreekt duidelijke taal. Deze tekst is voor veel meer gebruikt dan alleen liefdesrelaties. Sommige christenen betrekken dit op zaken die ze doen. Je kunt geen zakelijke partner zijn van een ongelovige. Ouders hebben in deze tekst munitie in handen om de gemengde relatie van hun kind af te keuren. Tegelijk: hier wordt zulke flinke taal gebruikt, dat je eerder je zoon of dochter van God af duwt. Dan dat de ongelovige partner hier uitnodigend benaderd wordt. Ik heb stukken op internet gelezen. Zo koud en afwijzend. Naar aanleiding van dit Bijbelgedeelte. Dat ik er echt de rillingen van kreeg.

En je moet wel goed op de context letten. In Korinte was de scheiding tussen geloof en ongelof heel helder. Dat is tegenwoordig veel minder strak. Er is minder een tegenstelling. Daar kun je van vinden wat je wilt, maar een feit is het. We kijken om ons heen. Er zijn heel veel goede ongelovigen, die soms liefdevoller zijn dan menig kerkmens. Als Paulus het over ongelovigen heeft, waar je je van moet afzonderen. Waar je niet mee moet omgaan, dan vult hij dat ook in. Onrechtvaardige mensen. Duister. Echt vijanden van de boodschap van Jezus. En in de rest van de beide brieven aan Korinte zie je dat terug. Bijvoorbeeld in deze tekst:

Slide 1 Korintiërs 5: ⁹Ik heb u in mijn vorige brief gezegd dat u niet moet omgaan met ontuchtplegers, ¹⁰maar dat betekent niet dat u alle ontuchtplegers die er in de wereld zijn, of alle geldwolven, uitbuiters en afgodendienaars moet mijden. Dan zou u de wereld moeten verlaten. ¹¹Wat ik bedoel is dit: u mag niet omgaan met iemand die zichzelf een broeder of zuster noemt, maar in feite een ontuchtpleger is, een geldwolf, afgodendienaar, lasteraar, dronkaard of uitbouter. Met zo iemand mag u beslist niet eten. ¹²Waarom zouden we over buitenstaanders oordelen? U hoeft toch alleen te oordelen over leden van de gemeente? ¹³Over de buitenstaanders zal God oordelen. Maar binnen de gemeente geldt: 'Verwijder wie kwaad doet uit uw midden.'

En dat maakt het dus spannend. Paulus zegt niet categorisch: een huwelijk met een ongelovige is ongeldig. Hij zegt volgens mij wel: als iemand echt antichristelijk leeft, dan past die niet bij jou onder één dak. Maar wie van ons heeft een relatie met zo'n extreem iemand? Het is vaak veel liefdevoller dan dat. Als je geen ruimte krijgt om te geloven, dan is zo'n relatie gedoemd te mislukken. Maar hoe vaak komt dat nou voor? En, zoals ik in het eerste al zei, wel en niet geloven, wel en niet *hetzelfde* geloven, dat is een grijs gebied. Het geldt voor alle relaties dat dat gemengd is. Je zult dus altijd naar elkaar moeten blijven zoeken. En ruimte voor de ander moeten bieden.

Het ligt dus echt genuanceerd. Je kan niet zomaar een tekst plukken en zeggen: een gemengde relatie kan niet. Tegelijk is het wel zo, dat er nadelen zijn, als je als gelovige een liefdesrelatie krijgt met een ongelovige. En daar moet je niet te licht over denken. Als het gaat over eventuele kinderen, het dopen en de opvoeding. Dan zijn er wel haken en ogen. En er is een reële kans dat je je geloof kwijt raakt. Je maakt het jezelf en de Geest dus ook moeilijk als je er voor kiest om zo'n relatie aan te gaan. Ik spreek ook mensen in en buiten de gemeente. Die van hun ongelovige man of vrouw houden. Maar tegelijk diep emotioneel kunnen zijn als het er over gaat. Omdat ze het er moeilijk mee hebben. En dan kan dat zijn over de vraag of je partner wel zalig wordt. Maar ook over de vraag hoe het gaat met de kinderen. En met je eigen geloof. Het is geen gemakkelijke weg die je kiest.

Tegelijk is er ook een andere kant.

Slide De zegen van een gemengde relatie

Ik zei net al: het is geen gemakkelijke weg die je kiest. Maar de vraag is of de gemakkelijke weg altijd de meest zegenrijke is. Samen geloven is sowieso altijd lastig. Juist omdat het zo verschillend is. Maar regelmatig, als je beiden ongeveer hetzelfde gelooft, regelmatig leidt dat tot oppervlakkigheid. Je neemt dingen over elkaars geloof aan, maar vraagt er op den duur niet zo diep meer op door. Als het heel erg verschillend is, dan *moet* je het gesprek er wel over aan gaan. Heel veel keuzes moeten bewust besproken en soms bediscussieerd worden. Het maakt je geloof vaak kerngericht. Omdat je

je elke keer moet afvragen: wat is nou *werkelijk* belangrijk voor me? Ik zou ieder stel zulk bewustzijn mee willen geven. Omdat een gesprek in een gemengde relatie altijd dieper moet. Vandaar dat ik aan het begin zei, dat iedere relatie een gemengde relatie is. Ik hoop dat dat besef de gesprekken verdiept. Als je je bewust bent van de verschillen, als ze bijvoorbeeld heel duidelijk liggen, dan voorkomt dat automatisme. De zingevingsgesprekken gaan tenminste ergens over.

Daarbij geeft Paulus in de brieven aan Korinte ook heel bemoedigende woorden mee. Neem bijvoorbeeld

Slide 1 Korintiërs 7 ¹²Verder geef ik zelf nog – niet de Heer – het volgende voorschrift: wanneer een broeder een ongelovige vrouw heeft die bij hem wil blijven, mag hij niet van haar scheiden. ¹³Dit geldt ook voor een zuster: wanneer ze een ongelovige man heeft die bij haar wil blijven, mag ze niet van hem scheiden. ¹⁴Want de ongelovige man behoort dankzij zijn vrouw God toe en de ongelovige vrouw dankzij haar man eveneens. Zou dat niet zo zijn, dan zouden uw kinderen onrein zijn. Maar nu zijn ze geheiligd. ¹⁵Maar als de ongelovige partij wil scheiden, moet dat maar gebeuren; in dat geval is de broeder of zuster niet gebonden. Bedenk echter dat u door God geroepen bent om in vrede te leven. ¹⁶Wie weet, u zou uw man toch kunnen redden? En wie weet, u kunt uw vrouw toch redden?

In de gemeenten van de eerste eeuw had je veel gemengde huwelijken. Eén van beide partners kwam tot geloof, bijvoorbeeld, de ander niet. En dan kun je niet dwingen. Wat je wel kunt? Liefhebben! Blijven houden van. En bidden. En besef dat je partner en je kinderen geheiligd zijn in jou. Ik vind dat een heel diepe en troostvolle zin. Die misschien wel verder reikt dan wij kunnen bedenken.

Ook Petrus schrijft zo iets:

Slide 1 Petrus 3 ¹ Vrouwen, jullie moeten luisteren naar je man. Leef zoals God het wil. Want als je een ongelovige man hebt, zul je hem op die manier voor het geloof winnen. Woorden zijn niet nodig als je man ziet hoe goed je leeft. (BGT)

Zo bemoedigend. Het kan namelijk zijn dat het gesprek ook in een gemengde relatie verstomt. Omdat het leidt tot teleurstellingen en verwijdering. Maar dan nog is Jezus in jouw relatie! En het gebeurt! Wat hier staat. Het gebeurt! Daarnet in punt 2 schetste ik het gevaar, dat je je geloof verliest als je een ongelovige partner hebt. Maar het omgekeerde gebeurt ook met regelmaat. Dat je partner tot geloof komt. Het is een hoopvol perspectief dat Petrus hier schetst. Dat betekent niet dat iedereen dan maar een ongelovige vriend of vriendin moet zoeken. Je relatie is geen primair missionair middel. Maar *als* je dan toch een ongelovig vriendje of vriendinnetje hebt. Of man of vrouw. Dan gelden bovenstaande teksten als hoop voor jou.

Ik vat samen:

Iedere relatie is een gemengde relatie qua geloof. We geloven en beleven nooit exact hetzelfde. Als je dan een relatie zoekt, zoek dan iemand die jouw geloof niet alleen mogelijk maakt, niet alleen ruimte geeft, maar het liefst ook actief ondersteunt. En dan kan diegene dus heel andere opvattingen hebben dan jij. En toch, of misschien wel juist daarom een verrijking voor jouw eigen geloof en beleving. Zo kan je partner jou tot zegen zijn. En andersom.

Amen

Slide

Ter bespreking:

Wat vind je van het volgende citaat?

Als iemand serieus verkering krijgt met een ongelovige, zorg dan voor het trouwen voor duidelijkheid op het gebied van geloof. Kies een pastorale benadering die het heil van de beide partners boven alles stelt. Onze primaire roeping als christenen, ouders, pastors, is dat wij getuigen van Christus zijn die altijd op zoek zijn naar manieren om mensen met hem te verbinden. Elke mogelijkheid daarvoor moeten we aangrijpen.

Bron: <https://www.praktijkcentrum.org/de-verdieping-gemengde-relaties-wat-kun-je-ermee/>

Een mooi fragment met allerlei aanknopingspunten voor bespreking:

<https://evajinek.kro-ncrv.nl/artikelen/acteur-nasrdin-dchar-legt-cultuurverschillen-bloot-in-zijn-nieuwe-voorstelling-ja>

Stelling: we zouden in de kerk alle relaties als gemengde relaties moeten beschouwen